

Korduma kippuvad küsimused kutsehariduse osakonnale

Üldised küsimused

Kehtivast eriolukorrast tulenevalt tuleb koolide tegevus kavandada arvestades võimalust, et õppetöö tavapärase korraldus ei taastu enne mai algust. Võimalusel tuleb jätkata õppetööd distantsõppe meetodil. Kui see pole võimalik (nt praktika koolis), siis tuleb õppijad saata praktikale ettevõttesse või katkestada õppetöö. Koolil tuleb läbi mõelda ja kavandada tegevused õppetöö taastamiseks võimalikult kiiresti peale eriolukorra lõppemist.

Lisatud on vastused koolide poolt esitatud küsimustele, täiendame neid vastavalt muutuvale olukorrale.

Kui kaua koolid eriolukorra tingimustes suletud on?

Otsuse distantsõppe jätkumise vajaduse kohta teeb iga kahe nädala tagant Vabariigi Valitsus, lõplikku tähtaega pole võimalik praegu öelda. Tänapäevasele informatsioonile tuginevalt võivad Eesti koolid jääda suletuks vähemalt koolivaheaja lõpuni (IV vaheaeg 20. aprill – 26. aprill 2020).

Mis saab õpilaskodudest?

Õpilaskodude kasutus tuleks viia miinimumtasemele ja võimalusel need distantsõppe perioodil sulgeda.

Mis on koroonaviiruse infotelefon HTMis?

Vastavad infotelefonid 5690 0340 ja 5690 0353, samuti võib kirjutada info@hm.ee. Kõige värskema info leiata ministeeriumi kodulehelt <https://www.hm.ee/et/koroonaviiruse-leviku-tokestamine-info-haridusasutustele>.

Kust leiab koolide kontakttelefonid?

Koolide peamised kontakttelefonid leiab koolide kodulehtedelt. Palume koolidel kõik olulised lauatelefoninumbrid suunata töötajate/õpetajate mobiiltelefonide numbritele, et kõik töötajad oleksid vajadusel võimalikult operatiivselt kättesaadavad.

Lõpetamine ja nominaalne õppeaeg

Mis saab kutseksamitest? Kas nüüd tohib lõpetada kooli lõpueksamiga?

Kutseõppe lõpetamise tingimused pole eriolukorra tõttu muutunud ning on reguleeritud kutseõppeasutuse seaduses ja kutseharidusstandardis. Kutseksamid lükatakse edasi kuni olukorra paranemiseni ja võimaluste tekkimiseni.

Vastavalt kutseharidusstandardile tuleb õppe lõpetamiseks sooritada kutseksam või kui see pole võimalik või ebaõnnestus, siis erialane kooli lõpueksam. Ka juhul, kui kutseksam on sooritatud negatiivsele tulemusele. Kui õppekavas on lõpetamise nõudeks kutseksam, siis tuleb see ka sooritada. Kutseksamite toimumise kohta annab täpsustavat infot SA Kutsekoda, kontaktisik Maaja-Katrin Kerem, tel 679 1703, e-post: katrin.kerem@kutsekoda.ee.

Kui kutseksamid edasi lükatakse, mis saab kutsekooli lõpetamisest?

Kutseõppe lõpetamise tingimused pole muutunud, lõpetamiseks tuleb sooritada kutseksam või kui see pole võimalik või ebaõnnestus, siis kooli lõpueksam. Distantsõppe ajal ei ole võimalik sooritada ei kutse- ega lõpueksamit, need lükkuvad edasi kuni olukorra muutumiseni. Seega on võimalik, et lükkub edasi ka kutseõppe lõpetamine.

Kas nominaalõppeaeg pikeneb automaatselt?

Vastavalt kutseharidusstandardile (§ 4 lg 2) on koolil õigus kohandada õpet nii, et õppekavaga seatud eesmärgid ja õpiväljundid saavutatakse keskmisest arvestuslikust õppeajast lühema või pikema ajaga. Õppekava nominaalkestus sellest automaatselt ei pikene, kuid võib pikeneda õppijate individuaalne õppeaeg (vastavalt KutÕS § 32 lõikele 8). HTM töötab välja lahenduse õppeaja pikendamiseks seoses eriolukorras toimuva distantsõppega ja informeerib koole sellest esimesel võimalusel.

Kas nominaalaja piknemise saab sel juhul ka kanda EHSsse ning pikenevad selle võrra õpilase sotsiaalsed garantiid?

Kuna nominaalaja ületamine ei ole praegu tingitud õppijast, töötab HTM välja lahenduse õppeaja pikendamise osas ja informeerib koole sellest esimesel võimalusel.

Riigieksamid põhikoolides ja gümnaasiumites

Mis saab lõpueksamitest?

Seoses eriolukorraga lükatakse edasi gümnaasiumi lõpueksamite toimumise periood. Uued eksamiajad sõltuvad eriolukorra kestusest. Kindlasti ei alustata eksamitega varem kui kaks nädalat pärast tavapärase õppekorralduse taastumist.

Kas tasemetööd toimuvad?

Tasemetöid sel õppeaastal ei toimu.

Mis saab siis, kui eriolukord kestab suvevaheajani? Kas eksamid toimuvad suvel või ei ole võimalik kooli lõpetada?

Juhul, kui eriolukorra kestust pikendatakse ning see ulatub suvevaheaja alguseni, peab ministeerium otstarbekaks, et koolid lõpetatakse jooksvate hinnete alusel.

Mis saab siis, kui eksamitulemused on aluseks gümnaasiumi, kutsekooli või ülikooli sisseastumisel?

Gümnaasiumi, kutseõppeasutusse ja kõrgkooli vastuvõtmise tingimused määrab iga haridusasutus ise. Juba praegu on nii ülikoolid kui ka paljud gümnaasiumid ministeeriumile kinnitanud, et nad tegelevad sobilike lahenduste otsimisega ja on valmis paindlikult tegutsema.

Praktika ja töökohapõhine õpe

Kas praktika või praktilise töö võib asendada iseseisva tööga? Mis saab praktikaga? Õpilastel on praegu praktika periood. Kas õpilane peab hetkel käima ikka praktilikal?

Praktika regulatsioon kutseõppeasutuse seaduses ja määrustes ei ole muutunud. Kui praktikat on võimalik sooritada, siis tuleks seda teha.

Praktilist tööd ja ettevõttes toimuvat praktikat ei saa asendada iseseisva koduse tööga. Praktika ja praktiline töö peavad olema juhendatud ja tagasisidestatud ning toimuma turvalises keskkonnas. Soovitame praktika või praktilise töö võimalusel edasi lükata ning kasutada käesolevat olukorda teoreetilise õppe läbiviimiseks (nt muutes moodulite järjekorda rakenduskavas).

Kui ettevõttes praktika läbiviimine pole võimalik (ettevõtte tegevuse peatamise, ajutise tööülesannete ümberkorralduse või muu tõttu), ei saa ka õpilane praktilikal osaleda. Praktika peatamine ning võimalikud alternatiivid jätkamiseks tuleb läbi arutada kolmepoolselt (ettevõtte, õpilane, kool).

Ettevõtted saavad õpilasi praktilikal ära ja praktika jääb sooritamata, kuigi ajakava kohaselt peaks hetkel ettevõtte praktika olema. Kahjuks on need ka enamuses lõpetavad grupid. Mis nendega teha, kas pikendada õppeaastat?

Vt vastust nominaalaja pikendamise osas. Otsime keskselt lahendusi nominaalaja pikendamiseks ja anname sellest esimesel võimalusel teada.

Õppekorralduslikud küsimused

Kas koolil on õigus muuta õppeaasta korraldust, muuta vaheaegsid? Kas saame õpilased saata koolivaheajale ja teha õppetööd suvel?

Vastavalt KutÕS § 27 algab õppeaasta 1. septembril ja lõpeb järgmise aasta 31. augustil. Seejuures tuleb tagada õpilase jaoks õppeaastas vähemalt 40 nädalat õppetööd ja vähemalt kaheksa nädalat vaheaega. Kool saab direktori käskkirjaga ka õppeaastaks juba kehtestatud vaheaegu muuta.

Koolilõuna

Kas võib maksta distantsõppe puhul koolilõuna toetust? Kuidas toimetada koolilõunaga distantsõppe korral?

Koolilõuna toetust võib maksta ainult siis, kui õpilased on praktilal. Distsantsõppel olevatele õpilastele koolilõuna toetust maksta ei saa.

Kas koolilõuna toetuse kasutamata jäänud raha võiks kanda õppetoetuste fondi, kust saame õppijatele määrata eritoetusi raske majandusliku olukorraga seoses?

V: Kui seni kavandatud õppeaeg pikeneb ning õpilased on õppes veel juunis, juulis, augustis, tuleb koolil ka sel perioodil tagada koolilõuna. Kui toetust maksta välja eriolukorra ajal, tuleb koolil pärast vahendid oma eelarvest leida.

Töösuhted

Koolides on töötajaid, kelle töö on seiskunud. Nendeks on õpilaskodude ja söökla töötajad, puhastusteenindajad jt. Neid töötajaid pole võimalik rakendada kaugtööl ja kõiki töötajaid pole võimalik rakendada ka teistele töödele, sh õueala koristustöödele. Kas vastavalt TLS §35 ja 37 saaks nende töötasu seoses väljakuulutatud eriolukorra tõttu viia miinimumini?

Hetkel kehtiv seadusandlus eriolukorra tarbeks regulatsiooni ega meetmeid ette ei näe. Seega tuleb lähtuda kehtivast töölepingu seadusest.

TLS § 35 näeb ette, et tööandja peab töövõimelisele ja töö tegemiseks valmis olevale töötajale maksma keskmist töötasu ka juhul, kui töötaja ei tee tööd seetõttu, et tööandja ei ole andnud tööd, ei ole teinud töö tegemiseks vajalikku toimingut või on muul viisil töö vastuvõtmisega viivitanud, välja arvatud juhul, kui töö andmata jätmise on põhjustanud töötaja süü.

Hoolimata sellest, et antud juhul põhjus, miks tööandja töötajale tööd ei anna, ei ole mitte niivõrd tööandja initsiatiiv, vaid riigis kehtestatud eriolukorra tulemus, rakendub siinkohal siiski käesolev paragrahv. See tähendab, et tööandja peab töötajale keskmist töötasu maksma ka siis, kui töötaja on kodus ja tööd ei tee.

Kas töötasu ajutine alandamine TLS § 37 alusel oleks lubatav? TLS § 37 lõige 1 punkt 1 näeb ette, et kui tööandja ei saa ettenägematutest, temast mitteolenevatest majanduslikest asjaoludest tulenevalt anda töötajale kokkulepitud ulatuses tööd, võib ta töötasu kuni kolmeks kuuks 12-kuulise ajavahemiku jooksul vähendada mõistliku ulatuseni, kuid mitte alla Vabariigi Valitsuse kehtestatud töötasu alammäära, kui kokkulepitud töötasu maksmine oleks tööandjale ebamõistlikult koormav.

Esmalt juhime tähelepanu, et nimetatud töötasu vähendamise paragrahvi on võimalik kasutada üksnes juhul, kui töötajad siiski teatud mahus töötavad. Kui töötajale üldse tööd anda ei ole, siis rakendub eelkirjeldatud TLS § 35 ning tööandjal tuleb töötajale maksta keskmist töötasu. Kui aga töötaja käib tööl ning talle pole teatud kokkulepitud mahus tööd anda, siis võib TLS § 37 sätestatud alustel tema töötasu vahendada.

Nimetatud töötasu alandamise õiguse tekkimiseks peavad olema täidetud kõik vastavas paragrahvis toodud nõuded:

1. Tööandja ei saa ettenägematutest, temast mitteolenevatest majanduslikest asjaoludest tulenevalt anda töötajale kokkulepitud ulatuses tööd – siinkohal on eriolukord käsitletav kirjeldatud ettenägematu ja tööandjast mitteoleneva asjaoluna.
2. Kokkulepitud töötasu maksmine on tööandjale ebamõistlikult koormav. Tööinspektsioon on selgelt välja öelnud järgmise seisukoha: „Töötasu ei saa vähendada juhul, kui tööandjal ei ole kokkulepitud ulatuses töö andmine võimalik, kuid samas omab ta piisavalt rahalisi vahendeid töötasu maksmiseks ning puudub tegelik vajadus töötaja töötasu muutmiseks“. Siinkohal on äärmiselt kaheldav, kas kokkulepitud töötasu mittemaksmine on õigustatud riigieelarveliste asutuste puhul, kus eelarvelised vahendid töötajatele täies mahus töötasu maksmiseks on olemas ning neid pole riigi poolt vähendatud. Seetõttu on ministeeriumi soovitus töötajate töötasu TLS § 37 alusel mitte alandada.

Koolides on õpetajaid, kes õpetavad ainult praktilist aineosa erialadel, kus ka distantsõppega ei saa praegu õpet anda. Kas need õpetajad peaksid praegu puhkusele minema ja suvel õppetööd läbi viima?

Ka puhkuste osas tuleb jätkuvalt järgida TLS-s sätestatud, eriolukord selleks eraldi regulatsiooni ette ei näe. Tööandja ühepoolselt töötajat nõ sundpuhkusele saata ei saa. Seega kui soovitakse korraldada kooli töö selliselt, et töötajad oleksid lähinädalatel puhkusel ning tavapärasel suvisel puhkuseajal tööl, tuleks see töötajaga läbi rääkida ning puhkuse kasutamise osas kokkulepe saavutada.

Võimalik on ka lahendus, mil töötaja on tööl nii praegu kui suvel. Puhkus aga võimaldatakse teisel poolaastal või äärmisel juhul kandub teatud osas üle järgmisesse aastasse. Viimasel juhul tuleks siiski jälgida, et töötajatele oleks aasta jooksul piisavalt puhkuseaega tagatud.